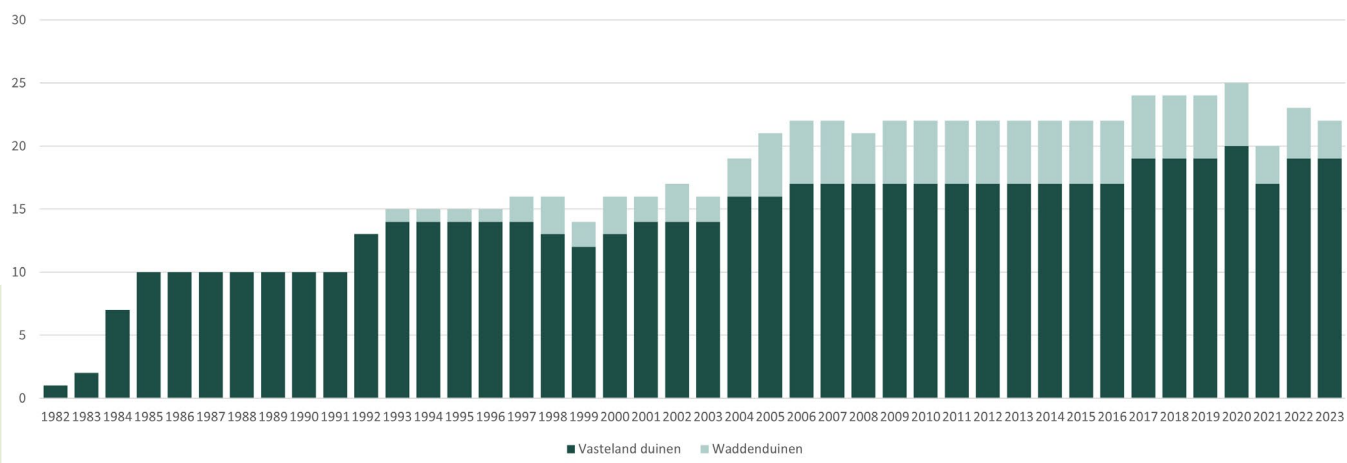

NEM Dagactieve zoogdieren

Konijntelling

Dit jaar vieren we het 40-jarig jubileum van de konijntelling in de duinen. Elk voorjaar en najaar rijden terreinbeheerders 's avonds vaste routes om de konijnen te tellen die in het licht van de koplampen opduiken. Deze nachtelijke tellingen vormen een waardevolle bron van informatie omdat de tellingen al heel lang plaatsvinden en zijn extra belangrijk omdat het konijn een sleutelsoort is in het duingebied. Met hun eetgedrag en graafwerkzaamheden houden konijnen de duinen in balans. Deze tellingen zijn een belangrijke basis om inzicht in de populatie duinen konijnen te krijgen en hun cruciale rol binnen dit bijzondere ecosysteem te onderzoeken.

Figuur 1 Het jaarlijks aantal getelde routes opgesplitst naar vasteland duinen en waddenduinen over de periode 1984-2023

In 2023 zijn verspreid langs de kust van Nederland 22 routes geteld: 19 op het vaste land, en drie op de Waddeneilanden (figuur 1). Van de bewoonde Waddeneilanden is er allen op Schiermonnikoog nog geen route en worden dus geen konijnen geteld. Op het vaste land is Zeeland de enige kustprovincie zonder konijntellingen (figuur 2).

Analyse CBS

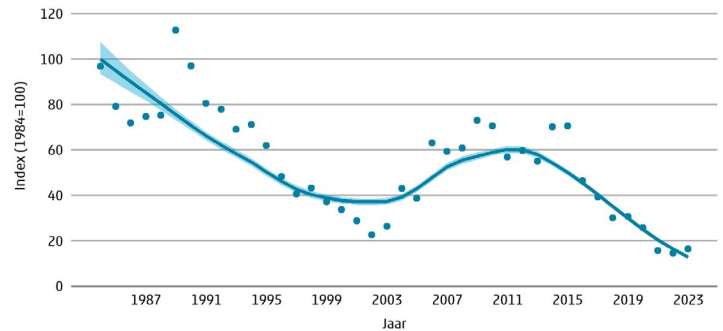
Voor de konijnenpopulaties worden door het CBS-populatietrends berekend. Er worden indexcijfers en populatietrends berekend. De trends worden over de hele monitoringsperiode berekend (lange trend, 1994-2023) en voor een periode van de laatste 12 jaren (korte trend, 2012-2023). Op basis van deze trends wordt bepaald in welke richting en in welke mate zich de populaties op lange en korte termijn hebben ontwikkeld. Op basis van helling en betrouwbaarheidsmarges van de populatietrends bepaald het CBS de passende categorie voor de ontwikkelingen van ieder soort: sterke afname, matige afname, stabiel, matige toename, sterke toename, onzeker.

Figuur 2 Geregistreerde telroutes konijntelling

Populatietrend

Trend lange periode: Matige afname 0,972 ($\pm 0,0014$) | Trend korte periode: Sterke afname 0,8597 ($\pm 0,0059$)

Over de gehele periode van 40 jaar dat er konijnen in de duinen worden geteld, is het aantal konijnen afgenomen (trendbeoordeling: matige afname). De populatie bevindt zich op een dieptepunt vergeleken met het startjaar 1984 en is tot nu toe met meer dan 80% afgenomen. De trend over de afgelopen 12 jaar laat een sterke afname zien, oftewel een (gemiddelde) afname van 5% of méér per jaar (figuur 30).

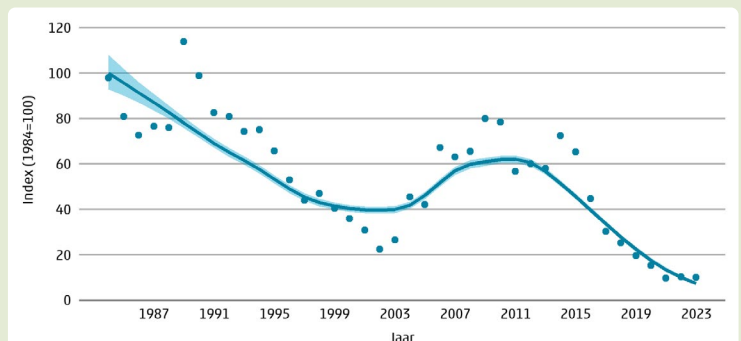
Figuur 3 Lange trend (1984-2023) voor de konijntelling 2023 (voorjaars + najaarstelling); Bron: NEM (Zoogdiervereniging, CBS), 2024

Vasteland duinen vs. waddenduinen

Er is binnen de duinen wel een verschil in ontwikkeling tussen het vasteland en de wadden (figuur 4 & 5). De vergelijking moet voorzichtig worden geïnterpreteerd, want op de waddeneilanden tellen wij minder lang en zo is dus ook het basisjaar waarmee wij de huidige populatie vergelijken een ander dan op het vasteland.

Trend lange periode: Matige afname 0,9628 ($\pm 0,0017$) | Trend korte periode: Sterke afname 0,9129 ($\pm 0,0075$)

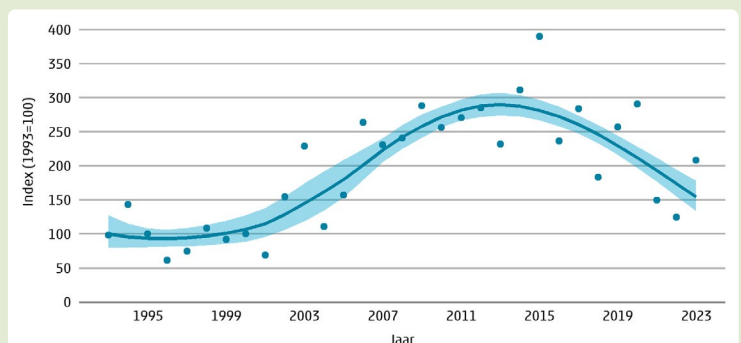
In vergelijking met 1984 is er in 2024 slechts 10% van de konijnenpopulatie in de vasteland duinen over. Kijken we naar de trend van de laatste 12 in de vasteland duinen dan is er sprake van een sterk afnemende populatie (figuur 4).

Figuur 4 Lange trend (1984-2023) voor de konijntelling in vasteland duinen 2023 (voorjaars + najaarstelling); Bron: NEM(Zoogdiervereniging, CBS), 2024

Trend lange periode: Matige toename 1,0374 ($\pm 0,0048$) | Trend korte periode: Matige afname 0,9462 ($\pm 0,0088$)

Op de wadden was er tussen 1993 en 2017 nog sprake van een sterke toename. Dit is in de periode 1993-2024 afgenomen na een matige toename. Wel is er in 2024 een verbetering ten opzichte van 2022 en 2023. Helaas laat ook de trend van de laatste 12 jaar al een matige afname zien en zo lijkt ook de trend van de waddeneilanden verder in een negatieve richting te ontwikkelen (figuur 5).

Figuur 5 Lange trend (1984-2023) voor de konijntelling in wadden-duinen 2023 (voorjaars + najaarstelling); Bron: NEM(Zoogdiervereniging, CBS), 2024

Tekst Saskia Ruth